

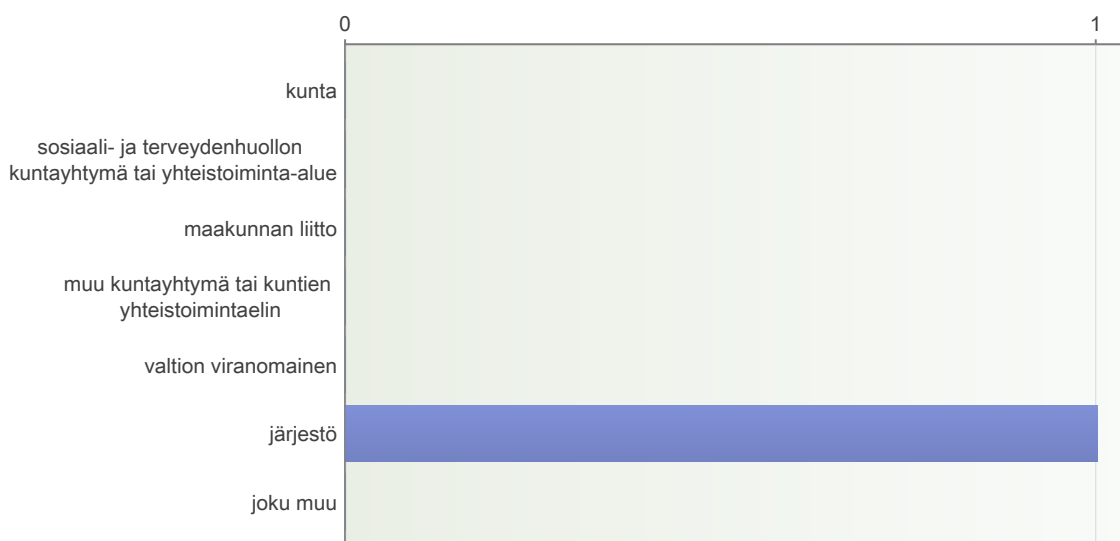
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Sininauhaliitto ry	Teemu Tiensuu	teemu.tiensuu@sininauha.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- On suurena vaarana, että uudistuksella ei kavenneta väestön terveys- ja hyvinvointieroja eikä paranneta palvelujen yhdenvertaista saatavuutta.

Kun arvioidaan palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, on tarkasteltava miten ne ovat saatavilla niille ihmisille, joille niiden saavuttaminen on yleensä kaikkien vaikeinta. Jos heidän palvelujen saatavuus paranee, palvelujen saatavuus kaikenkaikkiaan paranee. Sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuus ja saavutettavuus on yleensä kaikkein heikointa vaikeasti päihde- ja mielenterveysongelmaisten ihmisten, pitkäaikaisasunnottomien ja syrjäseuduilla köyhissä oloissa elävien ihmisten kohdalla. Sen vuoksi rakenneuudistuksessa on olennaista keskittyä näiden ihmisten palvelujen saatavuuden parantamiseen. Suurin osa muusta väestöstä on voimavaraisempaa ja muuten kyvykkäämpää itselähtöisesti hakeutumaan palvelujen piiriin niitä tarvitessaan. Kaikkein heikoimmassa asemassa olevat ihmiset ovat usein kokeneet tarvitsemiensa palvelujen tavoittamattomuutta, epäarvostavaa kohtelua ja poiskäännyttämistä. Sen vuoksi heidän on vielä lähtökohtaistakin vaikeampi saada itselleen tarpeellisia sote-palveluja.

Matalankynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelut tulee järjestää lähipalveluna siten, että palvelupisteessä on

riittävä osaaminen palvelutarpeen määrittämiseksi ja palveluohjauksen suorittamiseksi.

Arvioitaessa rakennemuutoksen vaikutusta hyvinvointierojen kaventumiseen ylläksitelty heikoimmassa asemassa olevien ihmisten palvelujen saatavuus on keskeisellä sijalla. Näin ollen, jos palvelujärjestelmä epäonnistuu siinä, se epäonnistuu myös terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa. Näin ollen rakenneuudistuksessa palvelujen saatavuuden varmistaminen heille, joilla on asuinpaikan, elämäntavan, toimintakyvyn vajauksen tai palvelun toteuttajien asenteen vuoksi vaikea saavuttaa tarvitsemaansa apua ja tukea, on olennaista.

Tämän toteutumiseksi on tingittävä välittömän taloudellisen hyödyn saamisesta rakenneuudistuksella ja luotettava siihen, että pitkällä aikavälillä se tulee monella tavoin yhteiskunnallisesti kannattavaksi. Tämän kannattavuuden näkeminen ja sen eteen työskentely edellyttää sektoreiden välistä todellista yhteistyötä. Jos taloudelliset resurssit sote-työn toteutukseen jaetaan edelleen sektoreittain, kokonaisvaltainen hyvinvointityö jää toteutumatta.

Ehdotusta tulisi myös muuttaa siten, että palvelujen keskittäminen ja siirtäminen kauemmas heikoimmassa asemassa olevista kansalaisista ei tulisi olla mahdollista varsinkaan taloudellisin tai tehokkuusperustein.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

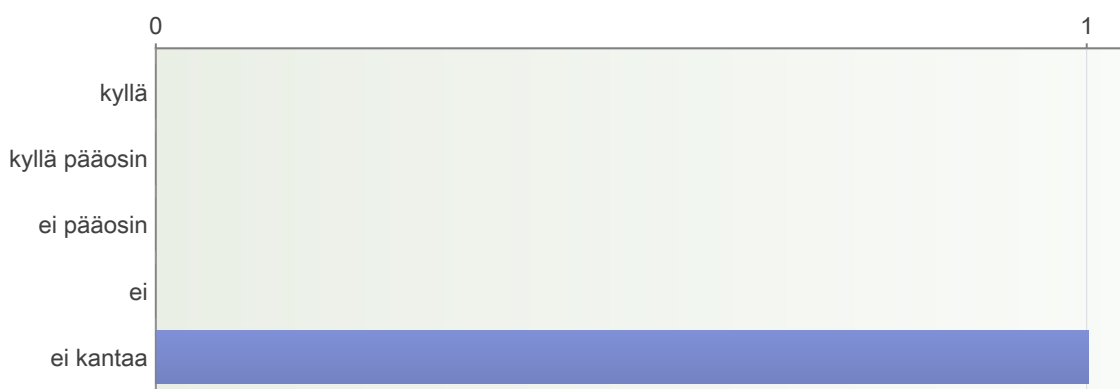
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kansanvaltaisuutta tulisi vahvistaa osallistamalla selkeämmin eri yhteiskunnallisissa asemassa olevia ihmisiä sosiaali- ja terveyspalvelujen suunnitteluun. Ennen kaikkia tulisi rohkeasti luoda malleja ja tapoja kysyä ihmisiltä itseltään, mitä he vaikeassa elämäntilanteessa tarvitsevat. Sosiaali- ja terveyshuollon ammattilaisilla on toki sisällöllistä näkemystä, mutta sen näkemyksen tulee asettua vuoropuheluun kunkin ihmisen elämäntilanteen ja tarpeiden kanssa. Kokemusasiantuntijoiden asema palvelujen tuottamisessa, suunnittelussa ja arvioinnissa tulee määrittää säädösten avulla, jotta muuttuvassa sote-toimintaympäristössä turvataan kokemusasiantuntijatoiminnan resurssointi.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

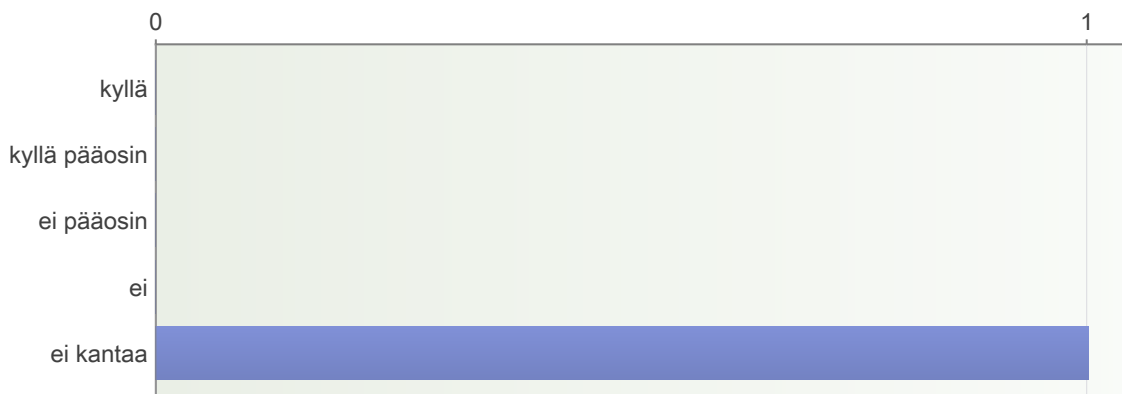
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

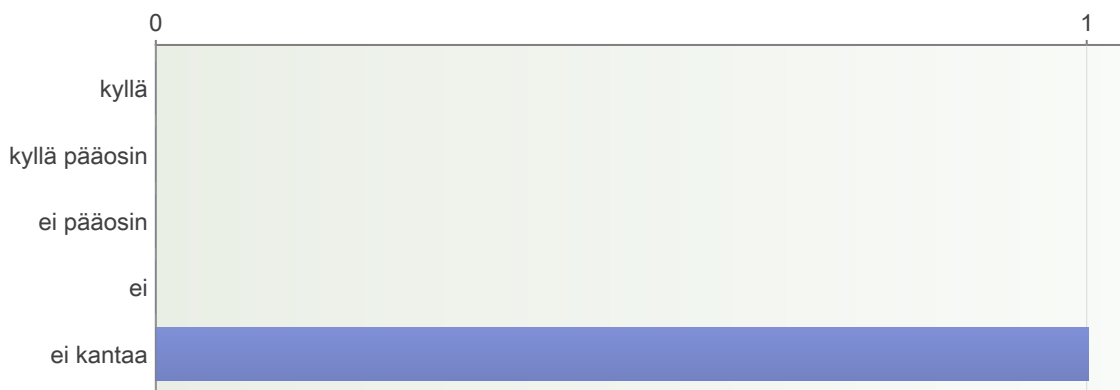
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

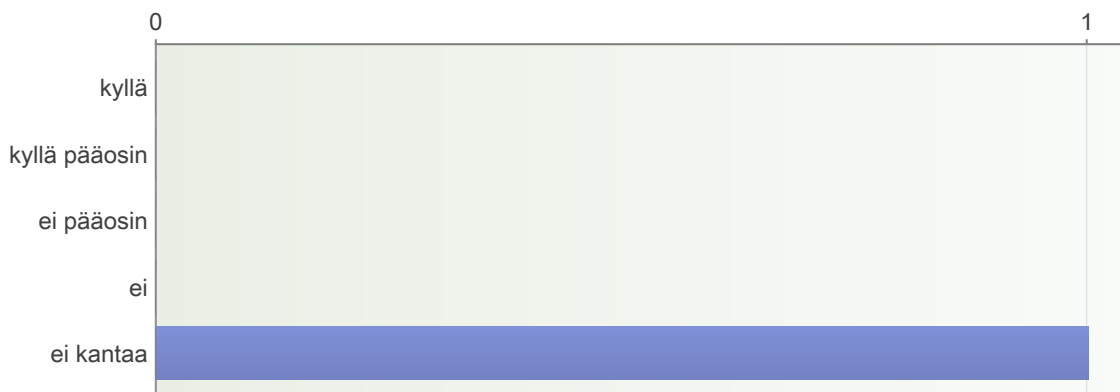
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

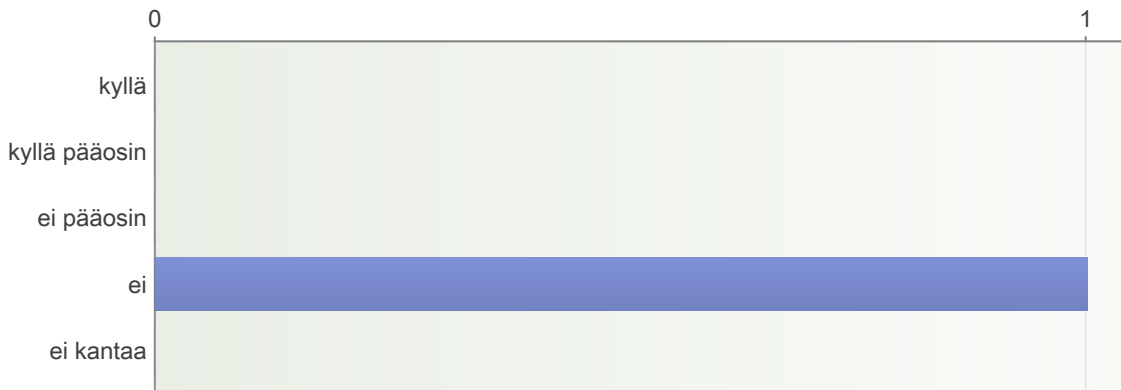
Avoimet vastaukset: ei kantaa

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Ei vastauksia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

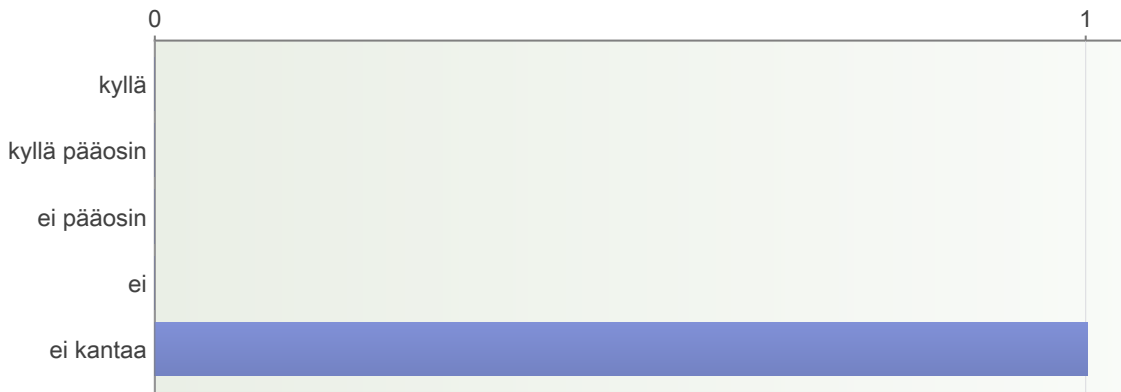
Avoimet vastaukset: ei

- Rakennemuutoksessa vaa'ankielen asemassa on nimenomaan se, miten palvelut tulevat olemaan niiden ihmisten saatavilla, joiden on niitä vaikein saavuttaa, ja jotka tähän asti ovat monista syistä jääneet palvelujen ulkopuolelle. Sininauhaliitto näkee uudistuksessa suurena riskinä sen, että siinä keskitytään niiden ihmisten palvelujen saatavuuden ja valinnanmahdollisuuden parantamiseen, joilla on jo nykyisellään hyvät mahdollisuudet palveluihin. Jotta tämä riski ei todentuisi, on 4§:stä jätettävä pois mahdollisuus palvelujen etäännyttämiseen kustannusvaikuttavuuden tai tehokkuuden perusteella. Jos tällaiset kriteerit jätetään lakiin, on selvä, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten, kuten köyhyydessä elävien, vaikeasti päihde- ja mielenterveysongelmaisten, syrjäseudulla asuvien ja yksinäisten palvelujen saatavuus ei parane eikä yhdenvertaistu, vaan pikemminkin heikkenee.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

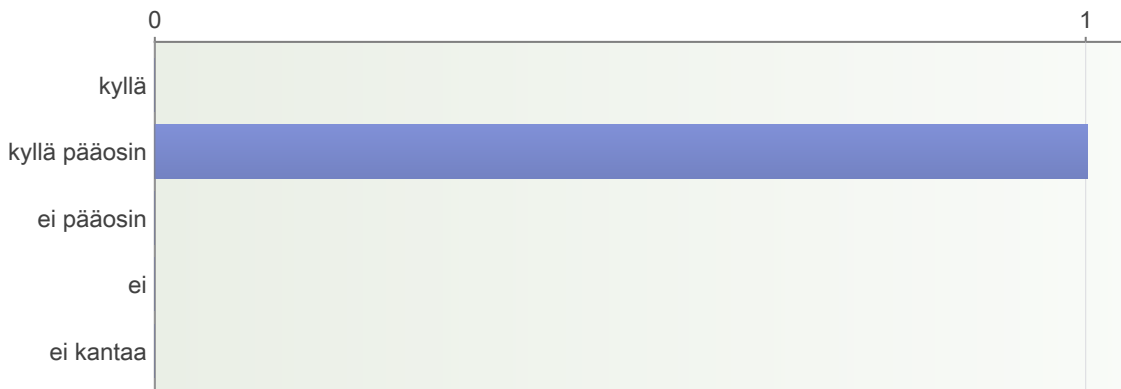
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

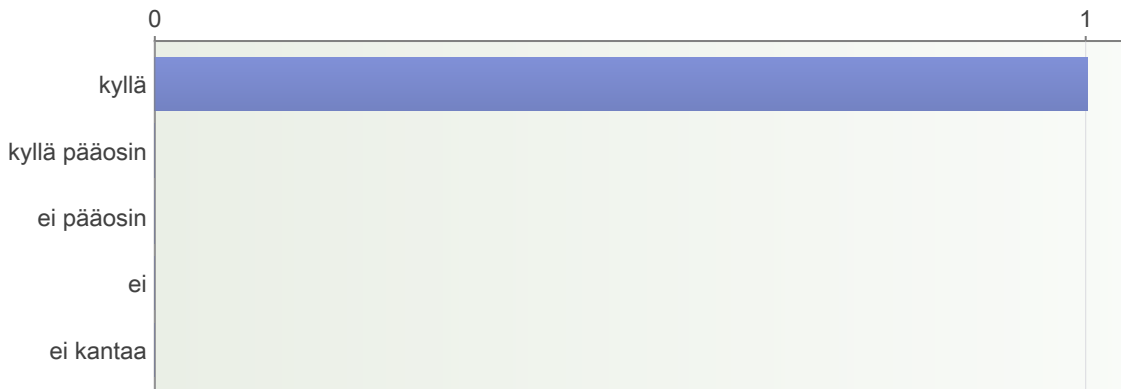
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Palveluketjujen rakentaminen on tarkoituksenmukaista. Sen sijaan yhteisen sähköisen tietojärjestelmän rakentaminen, niin että sitä käyttäisivät kaikki toiminta-alueen palveluntuottajat, sisältää huomattavia eettisiä ongelmia. Valinnanvapauden myötä palveluntuottajia on useita ja hyvinkin erilaisia. On tietosuojan kannalta mahdotonta ajatella, että kaikilla palveluntuottajilla olisi mahdollisuus päästä kaikkiin asiakkaan sote-tietoihin. Tämä sisältää huomattavia tietosuojariskejä. Sen lisäksi se loukkaa ihmisen oikeutta valita kenelle palvelujärjestelmän asiantuntijalle hän haluaa henkilökohtaisista asioistaan kertoa. Hänellä on oltava mahdollisuus käyttää toista palvelua ilman tiedon jakamista. Tämä tulee erityisen merkittäväksi seikaksi juuri yhteiskunnassa kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten kohdalla, joilla on monia elämän ongelmia. Tällaisen tietojärjestelmän myötä he ovat entistään suuremmissa vaaroissa leimautua. Tämä leimautuminen tulee nousemaan esteeksi palveluihin hakeutumiseen. Näin ollen se ei edistä terveys- ja hyvinvointierojen kaventumista vaan päinvastoin syventää niitä. Integraatio tulee toteuttaa niin, että se madaltaa kynnystä

palvelujen piiriin pääsemiseksi silloin, kun ihmisen voimavarat ovat heikot ja rohkeus hakea tarvitsemaansa apua on hauras. Integraation laadukas toteuttaminen edellyttää palvelujen käyttäjien kuulemista ja tämän kuulemisen vaikuttamista palvelujen sisällölliseen, rakenteelliseen ja asenteelliseen kehittämiseen.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

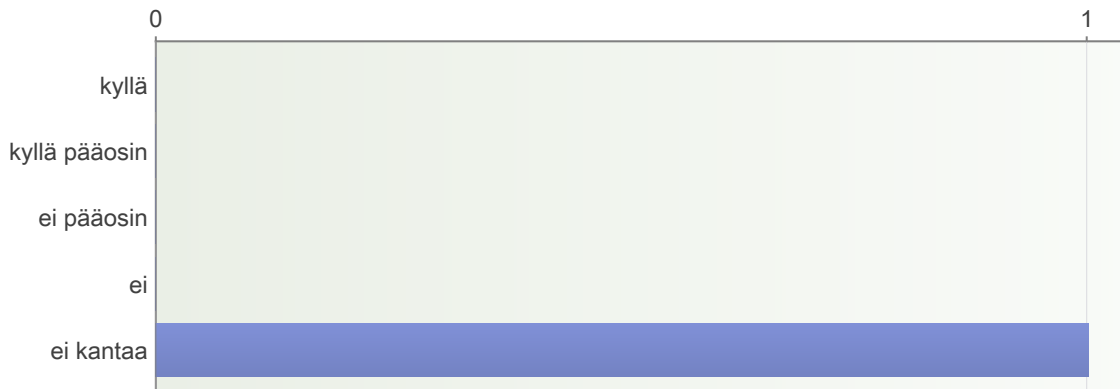
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen parantamisessa keskeistä on, että palvelut ovat fyysisesti ja asenteellisesti myös elämässään vaikeaan tilanteeseen joutuneen ihmisen saatavilla. Kaiken perustana on, että palvelujärjestelmässä toimivilla henkilöillä on asenteena arvostus sekä tahto auttaa näitä ihmisiä. Tämän edistäminen ei toteudu rakenteellisilla uudistuksilla, vaan koulutukselle ja valmennuksella, joka vahvistaa ymmärrystä siitä, että arvostava kohtaaminen kuuluu ammattitaitoon. Tämä ei nouse riittävästi esiin lakiehdotuksen kehittämis- ja koulutustyötä koskevista pykälistä. Vain tältä pohjalta rakenneuudistus ja integraatio voi tuottaa nykyistä parempaa palvelua ja sen seurauksena myös kustannustehokkuutta.

Päihde- ja mielenterveyskuntoutumisessa tarvitaan ammatillisen osaamisen rinnalla myös vertaistukea. Sote-uudistuksen yhteydessä tulee arvioida uudelleen sosiaali- ja terveydenhuollon kelpoisuusvaatimuksia siten, että tietyissä matalankynnyksen palveluissa myös mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinnot olisivat riittäviä. Kokemusasiantuntijoiden asema palvelujen tuottamisessa, suunnittelussa ja arvioinnissa tulee määrittää säädöstarolla, jotta muuttuvassa sote-toimintaympäristössä turvataan kokemusasiantuntijatoiminnan resurssointi.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

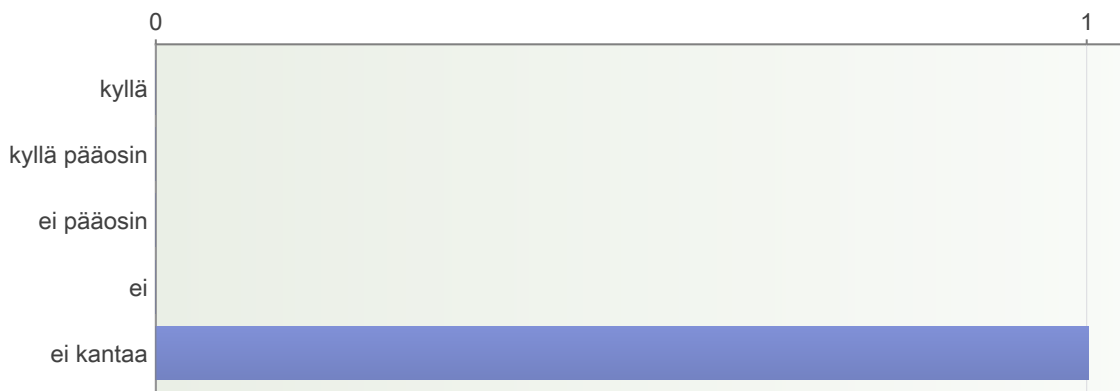
Avoimet vastaukset: ei kantaa

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

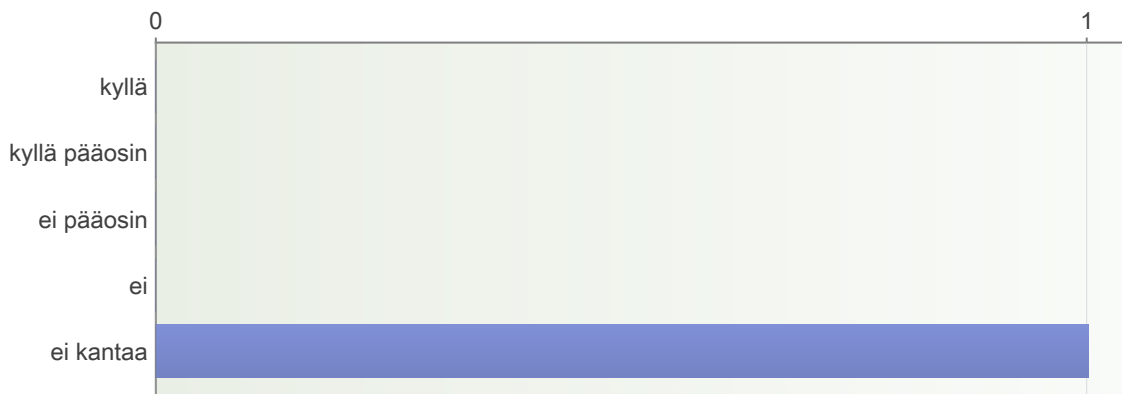
Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

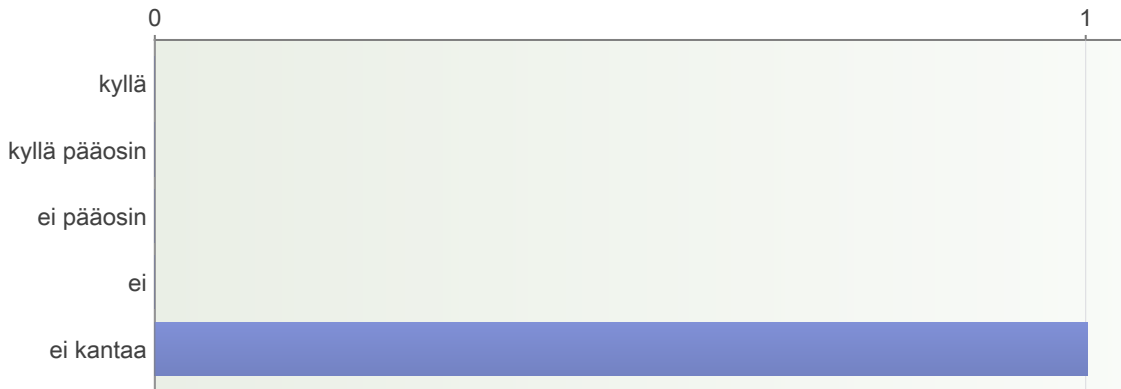
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

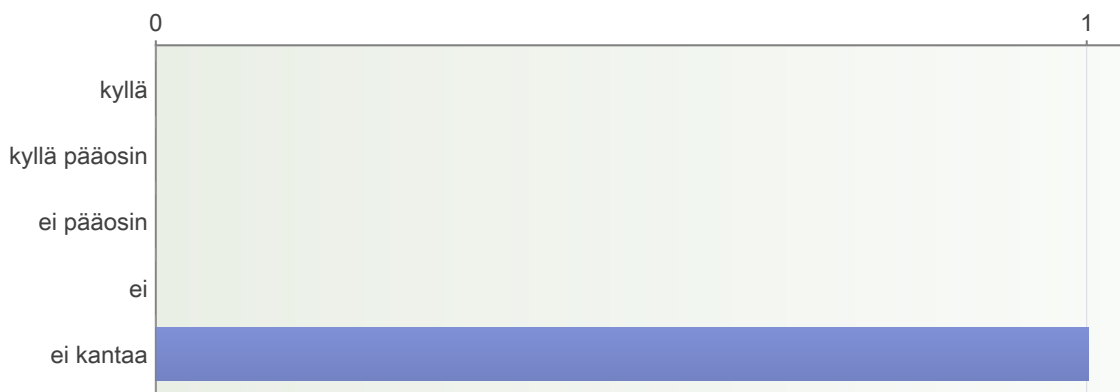
Avoimet vastaukset: ei kantaa

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

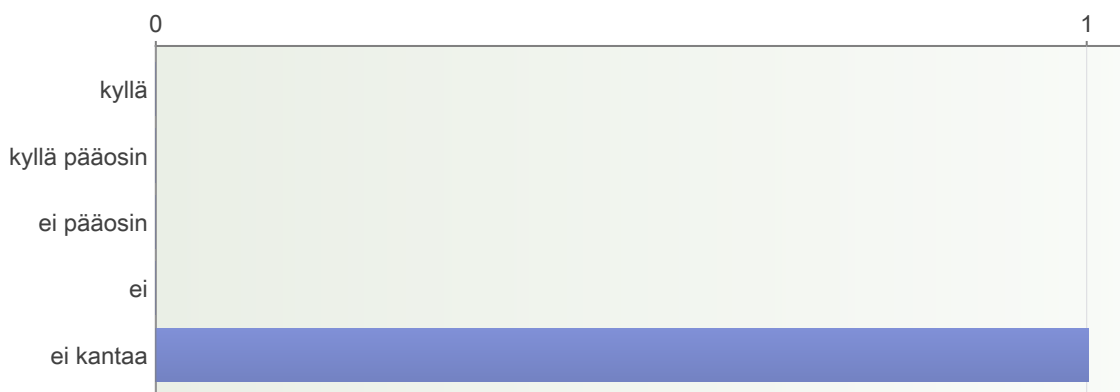
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

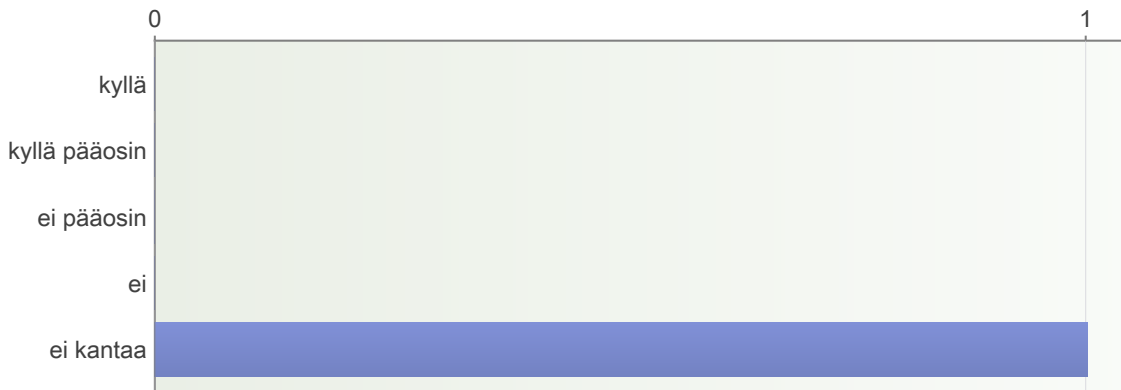
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

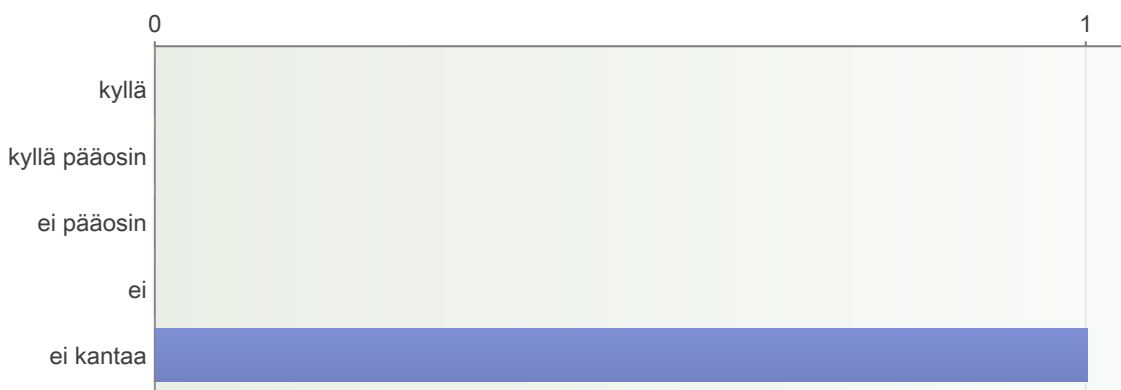
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

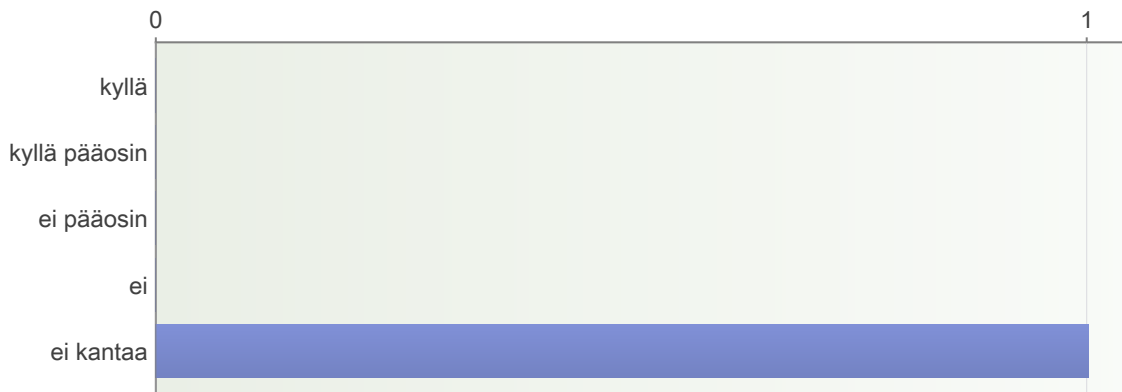
Avoimet vastaukset: ei kantaa

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

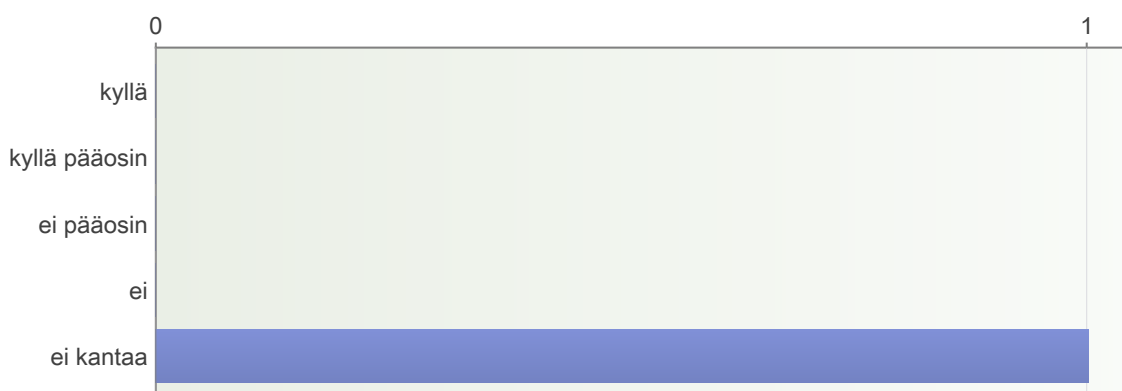
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Sininauhaliitto on sadan jäsenyhteisön yhteistyöverkosto, joka auttaa vaikeaan tilanteeseen joutuneita ihmisiä. Sininauhaliiton ja sen jäsenyhteisöjen erityisosaamista ovat päihde- ja pelihaitat, riippuvuudet, mielenterveysongelmat, pitkäaikaisasunnottomuus sekä sosiaalinen työllistäminen. Jäsenyhteisöt toimivat eri puolilla Suomea. Niiden joukossa on isoja, monialaisia toimijoita, mutta myös hyvin pieniä erittäin matalan kynnyksen järjestöjä, jotka arjessa tukevat paikallisesti kaikkien heikoimpaan asemaan yhteiskunnassa joutuneiden ihmisten arjesta selviytymistä. Monien näiden pienten järjestöjen toiminta on vaikuttavaa ja merkityksellistä syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten elämän tukea. Heidän työnsä kantaa hedelmää, jonka vuoksi asiakkaana olevat ihmiset eivät ajaudu kalliimpien, mutta huonommin heitä tukevien palvelujen pariin. Sininauhaliitto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että paikallisten järjestöjen toimintaedellytykset ovat vähintäänkin nykyisellä tasolla sote-rakennemuutoksen jälkeen.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.